

2018/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

İleri Düzeyde Finansal Muhasebe

30 Mart 2018 Cuma – 18.00 (**Sınav Süresi 2 Saat**)

SORULAR

Soru 1- Aşağıdaki kavramları açıklayınız:

- a) Sözleşme yükümlülüğü (**5 puan**)
- b) Yatırım işletmesi (**5 puan**)
- c) Kontrol gücü olmayan paylar (**5 puan**)
- d) Aktif piyasa (**5 puan**)

Soru 2- Bir işletmenin 2017 yılına ait bilgileri aşağıdaki gibidir:

- 2017 yılında A mamulünden 50.000 adet üretilmiş ve bunun 45.000 adedi satılmıştır. Önceki dönemden devreden A mamulu bulunmamaktadır. Dönemde üretilen A mamulünün birim maliyeti 5 TL'dir.
- 2017 yılında B mamulünden 60.000 adet üretilmiş ve 63.000 adedi satılmıştır. Önceki dönemde 8.000 adet B mamulu devretmiştir. Devreden B mamulünün birim maliyeti 1,2 TL'dir. Cari dönemde üretilen B mamulünün birim maliyeti 1,5 TL'dir.
- İşletme stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlendirmektedir.
- A mamulünün satış fiyatı 8 TL/adet, B mamulünün ise 3 TL/adettir.
- 2017 yılına ait giderleri şöyledir:

ÇEŞİT/FONKSİYON(TL)	Üretim	Pazarlama	Yönetim	Toplam
İşçilik Giderleri	100.000	20.000	10.000	130.000
İlk Madde ve Malzeme Giderleri	160.000	20.000	5.000	185.000
Amortisman Giderleri	60.000	10.000	10.000	80.000
Çeşitli Giderler	20.000	10.000	5.000	35.000
TOPLAM	340.000	60.000	30.000	430.000

İstenen:

- a) TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu Standardında açıkladığı şekilde, giderleri çeşit (nitelik) esasına göre sınıflandırarak Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosunu düzenleyiniz (**10 puan**).
- b) TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu Standardında açıkladığı şekilde, giderleri fonksiyon esasına (satışların maliyeti yöntemi) göre sınıflandırarak Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosunu düzenleyiniz (**10 puan**).

Soru 3- Aslan şirketi ABD'de faaliyyette bulunan Beta şirketinin paylarının tamamını 01.01.2016 tarihinde satın almıştır. Aslan şirketinin geçerli para birimi Türk Lirası, Beta şirketinin ise ABD dolarıdır. Aslan şirketi konsolide finansal tablolarını TL cinsinden düzenlemektedir. Beta şirketi Aslan şirketinden 20.000 dolar borç para almış olup (ticari faaliyet dışı), yakın bir gelecekte borcu ödeyeceğine dair bir planı bulunmamaktadır. Borcun alındığı tarihteki kur 1 Dolar= 3 TL, dönem sonundaki kur ise 1 Dolar=4 TL'dir.

İstenen:

- a) TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri Standardına göre, Beta şirketinin 31.12.2016 tarihinde düzenleyeceği finansal tablolarda söz konusu borca ilişkin raporlanacak tutarı hesaplayınız ve açıklayınız (yevmiye kaydı istenmemektedir) **(5 puan)**.
- b) TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri Standardına göre, Aslan şirketinin 31.12.2016 tarihinde düzenleyeceği bireysel finansal tablolarda söz konusu alacağına ilişkin raporlanacak tutarı hesaplayınız ve açıklayınız (yevmiye kaydı istenmemektedir) **(10 puan)**.
- c) TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri Standardına göre, Aslan şirketinin 31.12.2016 tarihinde düzenleyeceği konsolide finansal tablolarda raporlanacak tutarı hesaplayınız ve açıklayınız (yevmiye kaydı istenmemektedir) **(15 puan)**.

Soru 4- ALP şirketi pazarlama faaliyetlerinde kullandığı bir binayı boşaltmış ve kira geliri elde etmek amacıyla kiralamaya karar vermiştir. Söz konusu binanın değerlemesinde gerçeğe uygun değer yönteminin uygulanması kararlaştırılmıştır. Binaya ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Maliyet bedeli	2.000.000 TL
Birikmiş amortisman	600.000 TL
Gerçeğe uygun değer	2.100.000 TL

İstenen: Binanın yatırım amaçlı gayrimenkul sınıfına transferine ilişkin işlemleri “TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” standardına uygun olarak muhasebeleştiriniz ve açıklayınız **(30 puan)**.

Cevaplar

Cevap 1 –

- a) Sözleşme yükümlülüğü: İşletmenin müşteriden tahsil ettiği (veya tahsile hak kazandığı) bedel karşılığında mal veya hizmetleri müşterisine devretme yükümlülüğüdür.
- b) Yatırım işletmesi; (i) Yatırım yönetimi hizmeti sunmak amacıyla bir veya birden fazla yatırımcıdan fon elde eden, (ii) Yatırımcısına veya yatırımcılarına, iş amacının fonları yalnızca sermaye kazancı veya yatırım geliri ya da her ikisini birden elde etmek üzere yatırım yapmak olduğunu taahhüt eden ve (iii) Yatırımlarının tamamının (veya tamamına yakınına) performansını gerçeğe uygun değer esası üzerinden ölçen ve değerlendiren işletmedir.
- c) Kontrol gücü olmayan paylar: Bir bağlı ortaklığun doğrudan veya dolaylı olarak ana ortaklığa ait olmayan paylardır.
- d) Aktif piyasa: Varlık veya borca ilişkin işlemlerin, fiyatlandırma bilgisi sağlamaya yönelik yeterli sıklıkta ve hacimde sürekli bir şekilde gerçekleştiği piyasadır.

Cevap 2– Çeşit Esasına Göre Kar veya Zarar Tablosu TL

HASILAT	549.000
<ul style="list-style-type: none"> • A mamulu $45.000 \times 8 = 360.000$ • B mamulu $63.000 \times 3 = 189.000$ 	
STOKLARDAKİ DEĞİŞİM	22.723
A mamulu artışı $5.000 \times 5 = 25.000$ B mamulu azalışı $(7.323 - 9.600) = -2.277$	
$ \begin{array}{ll} DBS & 8.000 \times 1,2 = 9.600 \\ Üretim & 60.000 \times 1,5 = 90.000 \\ \hline \text{Toplam} & 68.000 \\ \text{Satılan} & 63.000 \times 1,46 = 92.276 \\ \text{DSS} & 5.000 \\ \hline \end{array} $	
İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	-185.000
İŞÇİLİK GİDERLERİ	-130.000
AMORTİSMAN GİDERLERİ	-80.000
ÇEŞİTLİ GİDERLER	-35.000
KAR	141.723

3

Satışların Maliyeti Yöntemine Göre (Fonksiyon Esası) Kar veya Zarar Tablosu TL

HASILAT	549.000
SATIŞLARIN MALİYETİ	-317.277
A mamülü 45.000 x 5 = 225.000	
B mamülü 63.000 x 1,46 = 92.276	
BRÜT SATIŞ KARI	231.723
PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ	-60.000
GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	-30.000
KAR	141.723

Cevap 3 - Bir işletme, yurtdışındaki işletmeden alacak ya da borç niteliğinde parasal bir kaleme sahip olabilir. Öngörlülebilir bir gelecekte gerçekleşmesi planlanmayan ya da beklenmeyen bir kalem, özünde, işletmenin yurtdışındaki işletmedeki net yatırımının bir parçasıdır (TMS 21, md. 15). Bu tür parasal kalemler uzun vadeli alacakları ya da kredileri içerebilir. Ticari alacak ya da borçları içermez. Raporlayan işletmenin (ana ortaklığın) yurtdışındaki işletmesindeki net yatırımının bir parçasını oluşturan parasal bir kalemden kaynaklanan kur farkları, raporlayan işletmenin bireysel finansal tablolarında ve yurtdışındaki işletmenin kendi finansal tablolarında kar ya da zarar olarak muhasebeleştirilir. Yurtdışındaki işletmeyi ve raporlayan işletmeyi içeren finansal tablolarda (örneğin yurtdışındaki işletme bir bağlı ortaklık ise konsolide finansal tablolar), bu tür kur farkları başlangıçta diğer kapsamlı gelirin ayrı bir unsuru olarak muhasebeleştirilir (TMS 21, md. 32). Standardın yukarıdaki maddeleri uyarınca;

4

- a)** Söz konusu borç, Beta şirketinin (bağlı ortaklığın) geçerli para biriminde olmasından dolayı dönem sonunda değerlendirme işlemi yapılmaz, dolayısıyla finansal durum tablosunda 20.000 \$ uzun vadeli yabancı kaynaklar grubunda raporlanır, kar veya zararda ise herhangi bir kazanç veya kayıp raporlanmaz.
- b)** Aslan şirketinin (ana ortaklığın) yurtdışındaki işletmesine yaptığı net yatırımın bir parçasını oluşturan söz konusu alacak, yurt dışındaki işletmenin geçerli para biriminde parasal bir kalem olmasından dolayı dönem sonundaki kur üzerinden çevrilir. Aslan şirketinin (ana ortaklık) bireysel kar veya zarar tablosunda çeviri sonucu ortaya çıkan 20.000 TL kur farkı kazancı ($20.000 \$ \times 1 TL = 20.000 TL$) raporlanır. Bireysel finansal durum tablosunda ise söz konusu alacak 80.000 TL olarak raporlanır ($20.000 \$ \times 4 TL = 80.000 TL$).
- c)** Ana ortaklığın düzenleyeceği konsolide finansal durum tablosunda 20.000 TL tutarındaki kur farkı kazancı Özkaynaklar grubunda Diğer Kapsamlı Gelirin bir unsuru olarak, "yabancı çevrim farkı" hesabında raporlanır. Konsolide kar veya zarar tablosunda ise herhangi bir kur kazancı raporlanmaz. Ayrıca konsolide finansal durum tablosunda söz konusu alacak ve borç tutarı karşılıklı olarak elemeye edilir.

Cevap 4- "Sahibi tarafından kullanılan bir gayrimenkulün, gerçeğe uygun değer esasına göre gösterilecek yatırım amaçlı bir gayrimenkule dönüşmesi durumunda, işletme, kullanımındaki değişikliğin gerçekleştiği tarihe kadar TMS 16' yı uygular. İşletme, TMS 16'ya göre hesaplanmış olan gayrimenkulün defter değeri ile gerçeğe uygun değeri arasında bu tarihte meydana gelecek farklılığı ise yine TMS 16'ya göre yapılmış bir yeniden değerlendirme gibi işleme tabi tutar" (TMS 40, md. 61) ilkesi gereği aşağıdaki muhasebe kaydı yapılır:

TARİH	HESAP KODU	HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
.....	2..	YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	2.100.000	
	257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	600.000	
	252	BİNALAR		2.000.000
	52.	YENİDEN DEĞERLEME YEDEĞİ		700.000

Binanın net defter değeri ile gerçeğe uygun değeri arasındaki fark (700.000 TL) özkaynaklarda diğer kapsamlı gelirin bir unsuru olarak muhasebeleştirilir.